

NOVINE

Pobožen, družbeni, pismeni list za vogrske Slovence.

PRIHÁJA VSAKO NEDELO.

Šena Novin za leto je vsakoml na njegov naslov 8 K.
Škúpné od deset vec 6 K.
Naročniki k Novinam brezplačno dobijo vsaki mesec
„Marijln List“ i na konci leta „Kalendar Srca Jezušovoga.“
Šena adnoga drobca je doma 10 filerov.

VREDNIK:

KLEKL JOŽEF

pleb. v Dolencih, NAGYDOLÁNY, Vasmegeye.

K tom! se more pošlati naročnine i vsi doplet, ne
pa v tiskarno ali v Crenšavce.

Lastnik i izdajatelj Novin i Marijinoga
Lista je Klekl Jožef vp. pleb. v Cren-
sovcih, Cserföld, Zalamegye.

IV. nedela po vúzmi.

*I kda On pride, karao de svet od
greha i od pravice i od sodbe. Jan.
XVI.*

Maticerkev slobod Jezušov da četeti. Jezuš je obečo apoštolom, da obladajo grehšen svet. Dobro je, da jas odidem, pravo je Jezuš, pošljem vam Dúha svetoga. Rešeni so krščeniki po Kristušovoj križnoj smrti, nego milošča se njim samo po svetom Dúhi deli.

Svet ne pozna greha, pravice i sodbe. Dúh sveti kara svet, kara ga od greha, na pravo vero i pot ga pripela. Že na risalsko nedelo, kda je Dúh sveti prišo, se je trijezero židovov preobrnelo. Dúh sveti kara svet od pravice, svedoči, da je pravica i pokaže, kde se more pravica iskati. More se iskati pravica pri Kristušu. Dúh sveti na dale kara svet od sodbe, kaže na sodbo, s šterov je oblast vrajža streta i krščeniki so po Kristušu rešeni.

Dúh sveti de karao svet, pravo je Jezuš. Vas pa — že apoštote — včio de na vso pravico. Kristuš je apoštote na vse navčio, nego oni so ne razumeli, zato pa pravi, da Dúh sveti njim vse razodene. On de tisto včio, ka so že od Kristuša čúli, s tem Kristuša odiči, ar z mojega vzeme, pravi Kristuš i nazvesti vam. Kda je pa Sin eden s Očom, tak Dúh sveti svoje včenje ne samo z Sina, nego i z Oče vzeme. Ka čúje od Oče i Sina, tisto vči i nazvesti ljudem.

Očivesno se pred nas postavlja navuk Materecerkvi, da Dúh sv. ti od Oče i Sina zide.

Hodmo ešče ednok nazaj k prečtetim rečam: Dúh sv. de karao svet.

Ešče zdaj itak kara. — Kara nas, opomina nas, da greh moremo za greh držati i se ga ogibati. Bloden človek je, ki pravi, da ne ga

greha. Ob drugim opomina nas na pravico, štero moremo včiniti: Ki nasleduje pravico, naide žitek. „Pravični pa do šli,“ kak Jezuš pravi, „vu vevičečno življenje.“ Koma nas naj Kristuš pripela. Amen.

Bojna.

15. april. Na zahodnom bojišči besno bitje.

16. april. Več mestih so francozi i angluši napadali, nazaj so bili zbiti. Na Finskom nemci napredujajo. — V Parizi je edna bomba gori vtrgnola ulico do cevi gaza. Gaz se je vužgo, tri hiše so zgorele, Ta edna bomba je 26 lúdih morila i 72 ovrasila. — Zvúnešnji minister grof Czernin je odstopo svoje česti. Mogoče, da za kraljeskoga pisma volo, štero je bilo poslano k princi Sixtuši na Francuškome i na poti ali što zna, kde, je ponarejeno bilo. Francozi so to čteli iz pisma, kak bi naš kralj posredúvao pri nemcah, da Elsas Lotringo pústijo francozom. Za njegovoga naslednika je imentváni baron Burian Istvan. — V Ukrajni je parlament, zvani centralna rada spravišče meo, kde so poslanci vseh strank protestirali, da bi se Besarabija zdrúžila k Rumuniji. — I vogrška vlada je zahvalila svojo čest i vu roke krala položila. Ne moreje se z jediati s grofom Tisa vu deli volilne reforme.

Američki časnik „Newyork Tribune“ piše:

Či vse dezele z Ameriko vred položijo pred Nemci orožje, se bo Anglija borila dale, naj si túdi trpi bojna 40 let. To je dúh Anglije ino angluškoga naroda, od šteroga je Napoleon djao, da zgubi vedno vsako bitje, le zadnjo nikdar ne. Dokeč bo Anglija v boji, njoj bode Amerika stala na strani,

ar obe deželi sta rezani iz enoga lesa.

17. april. Topovski boji se vživljajo. Pred velikim bitjom stojimo. — Američki državni tajnik Lansing pravi, da je entente ocelna stena, štero ešče besnoča prusov ne moro prebiti. Moremo zmagati proti onim, ki gospoda sveta ščejo biti. Nikaj se ne bojimo. Bodemo se i na dale bojuvali proti nemškim vladnikom. Moremo zmagati i bodemo zmagali. — Angluši pišejo: Či zdaj Nemci na zahodi nika dosta ne dobijo, s tem ne bodo zadovoljni. Oni bodo nebo pa zemlo na pomoč zvali, da ešče pred koncom leta odločitev prisilijo. To je samo predigra bila. Zdaj ešče začne Hindenburg pravo igro. Nemci do se lahko bili cele mesece brezi toga, da bi obrúdnoli.

18. apr. Angluši so nazaj potegnoli svoje čete, nemci so pozajeli Pólkapel, Langemark i Zonnebeck, za štere je že lani telko krvi teklo. Tem Flandrskem vesnicam že samo na mapi (zemljevid) je mesto, vse je porušeno. Cintor je postano angluške armade. Zais-tino, vsaka grúda je, s krvjov napita, Na taljanskom fronti živahen artiljeriski boj.

19. apr. Angluši i francozi so napadali, nemci so je krvavo nazaj zbili. — Časniki pišejo, da so Rusi 6 i pol milijon lúdih zgúbili.

20. apr. Angluški časniki pišejo, da angluška armada vu zraki visi. Najnevarneše čase bojne živemo. — Delavcom vu Petrogradi na Ruskome je že više prišla vlada bolševikov, staro vladarstvo ščejo nazaj spraviti. Tak je tak, vsaka lúbezen mine. — Na zahodnom bojišči francuško mesto Reims že eden tjedem gori. Vse je porušeno. Od 10. do 16. april so v mesto več, kak 100,000 granatov strelili. Samo 12. apr. je 30,000 granatov spadno!o.

Stene cerkvi se že tudi rušijo, za en čas samo stebri do kazali, kde je stala stolna cerkev. — Angluške rezerve vsikdar kesno pridejo. Pa so tudi malo vredne. Zdaj se kaže, da so angluši svoje vojake bolje ne navčili. Vse žmeča na francozah leži. — Amerikanci se bojijo, da Nemci na New York bombe bodejo metali.

Do je križov.

Slovensko ljudstvo je pobožno. Rado daruje.

Darovitnost more svoje cile meti. Voditelje kažejo pot i cile. Darovitnost samo teda ma najem pred Bogom, či je vu tom misli zvršena. Či stoj svoje cile ma pred seboj, on pri sebi najem išče, on se pravi sebičen. Ki pa hvalo ljudi išče, on pri njih naide.

Kak pravim, darovitnost more pravi tečaj meti, more meti bože. ne pa sebične cile, more včinjeno biti na božjo diko, ne pa za volo hvale od ljudi.

Zdaj že te me razmili, či pravim, da dosta križon. Ne gučim jas proti tomi, da či kjer je občinska ali cerkvena potreboča, da bi ga ne postavili. Postavte ga. Nego či vu blizini že tak je križ, — vsakši človek razmi, da novega postaviti je ne potrebno. Praviš, da si obljubo, da pri svojem hrami, vu svojem ograci ga postaviš, ne ščem te moliti vu tvojoj obljubi, včini, ka si nakano. Nego na dale vse vas opominam, či kaj ščete darovati Bogi, pitajte vašega duhovnika, kde bi naj bolje potrebno bilo, na kakši cilj. Tam so jo naše cerkvi. Njihova lepota je gizdost vseh farnikov. Ona je naša mati, naša vzgojitelca.

Znam jas, da moje reči se ednomi ali drugomi ne bodo vidle i me bodejo napadali, — nego pravico moremo povedati.

Jas ne ščem soditi. Na to sam ne stvorjeni. Ešče ludomorca bi znao braniti, prvle, kak pa osoditi na smrt. Kak pa bi te sodo one, ki so velke peneze, žmetne trude darovali, kda so križ postavili. Ne sodim je, nikomi ne dam pravice, da bi moje reči proti njim rabo (učo), tem bolje je hvalim, nego na dale preporečam vsem vam lepše, bolje potrebne cilje podpirati.

Ne stojim jas sam vu tom mišljenji. Vu ednih vogrskih novinah sam čteo, da je plebanoš svoje farnike rato, naj dajo na vogrski tisk (štam), vkup ščejo prinesti več milijonov. Pravo je, da je to vekši cilj. Križov mate že za dosta, nego skrbte se za branitela, ki

de vašo vero, vaše križe brano. Dobre novine branijo nas, branijo našo vero. Pa je pravico meo.

Dom i svet. — Glási.

Vojnik brezi (prave) roke. Horvat Franc z Štrigove sela je 7 dni bio na bojišči. Krugla njemi je raztrgala roko.

Mrla sta v Črensovcih Kovač Peter i Horvat Janoš pobožniva zgledniva kmeta vu starosti 69 let. Oba sta bila prava naslomba duhovnikov, nositela krščanskih misli ne samo vu cerkvi, nego i zvuna nje pri volitvah i zasebnom življenji. Oba sta bila dobriva, trezniva kmeta. Molimo za njeva. Naj počivata vu miri.

Na podpore Novin z Števanovec Dončec J. 2 k. Šömenek Mari 2 k. Zavec Karola žena 2 k. Bedič Jožefa žena 4 k. Šömenek Ana 4 k. Bedi Kata z Otkovec 4 k. Pinter Jürja žena z Vérico 1 k. Dončec Imre z Števanovec 2 k. Nemes Fer. z Stev. 1 k. Borovnjak Juli z Vérico 4 k. Gal Jožef z Otkovec 2 k.

Vdobljeni so penezi sledečih vojakov: Gašpar Matjaš 6 k. Žöks Jožef 8 k. Zver Štefan 10 kor.

Ruski vlovleni. Njihovo domo zvanje de se godilo, kak dopustijo naše gospodarske razmere, ovak bi na ednok brezi delavcov ostali. Vlovleni si morejo delo iskati, pravico majo takši najem prositi, kak drugi delazci. Vlovleni se slobodno prosi, da vu državi ostane, da zakon sklene, da si zemlo küpi i svojo držino se pozove.

Explozija vu Blumau. 34 mrtvih, 29 vraženih. Kvar je velki. Moč armade se ne pomenša, ar druga eksplozivna materija je vu deli.

Pošta. *Vojna pošta 468.* Ka pišeš, objaviti ne smemo. Že pride čas . . . *Pr. ves.* Hovla na novici. Tri več dobivate. *Vojakom,* ki so se ne zglasili, meseca maja stavim Novine.

Spomini.

Tak, prelüba lastovica, zdaj te znova vidim. Srečno si prišla nazaj na svojo staro gnezdo, štero si tak marljivo in lepo napravila s svojim malim klünom. V toj gnezdi si lani sedela, jajčeca segrevala in šest malih, nedužnih picikov zvalila. Što bi znao popisati tvoje veselje? Od rane zarje do kesne noči si po zraki, po zemli in po vodi nabirala jesti, jih krmila kak dobra, pravična mati. Vse si lepo vzgojila, vse srečno na peroti püstila.

Da, dobra, pravična mati . . . Moj Bog, ti znaš, či sam ne bila tudi jaz dobra mati. Vzgojila sam ga, na peroti püstila . . . Ah meni! Zakaj sam ga tak hitro na peroti püstila, na peroti, štere so ga odnesle daleč od njegove gnezde, daleč od matere?

Prišli so hladni jesenski vetrički, sunce se je nagibalo in kračiše trake pošilalo na zemlo; listje si je oblačilo žuti plašč, trs je kazao svoje zlate jagode. Vse to je vido tisti tvoj nagon, šteroga je prelübi Bog dao vsakoj živalici, da je že blüzi čas ločitve, čas potüvanja v druge dežele.

Ne dugo po tistom je tudi on vzeo slovo od hiže, v šteroj njemi je zibelka tekla. Tudi za njega je prišeo čas ločitve, čas potüvanja v dežele smrti in žalosti, gde na mesto lastovic lečejo nesmilene krogle, gde na mesto milodonečega prepevanja ptičkov žvenketajo ostri meči, gde je črstva voda po-barvana z človečov krvjov.

Kak zdaj, tak so te gledale lani v jeseni moje oči. Ti si jemala slovo od nas in si bila žalostna, jaz, kak srečna mati sam se veselo smejala in radostno prepevala. Dokeč je človek v dobroti, nešče misliti na bridkosti, dokeč je dete pri materi, ona nešče vervati, da bi to moglo biti i nači. Ti si nas povrgla, in okrog hiže je nastala tišina. Tudi notri se je preselila ta tišina, in kak mrzla pečina ešče zdaj teži po celoj hrambi, či ravno že ti znova žvrgoliš.

Srečno si prestala dugo pot, glad, dešč in preganjanje. Pa si že na vse pozabila, in zato zdaj tak veselo čvekečeš in radostno prepevaš, jaz te pa gledam, toda megla bridkoga življenja mi pokrivle oči, poslušam tvoje prepevanje, toda glas v suzah potaplajočega srca me zaglušša.

Po koj si prišla k nam lüba lastovica? Ali si prišla mene tolažit? Zobstom je. Ne maš tak lepe pesmice, da bi mi z njov odpravila trnjevo misel iz glave, nemaš tak močnoga glasa, da bi ž njim odvalala kamen od mojega srca. Nesrečna mati sam. Püsti me zdaj, naj se v miri in nemoteno razjočem. Idi, ne drammi mi spominov davnih dnevov . . .

Ne! Čakaj ešče malo! Včini mi to smilenje, spuni to želo tužnoj materi. Idi po sveti, poišči grob, gde počivle moje veselje in glasno zaspevli nad njim: Sinek, tvoja mati jočejo!

R. J.